

Buitenplaats Ockenburgh

Den Haag (ZH)

WAAROM VERDIENT JOUW TUIN DE TITEL 'DE MEEST BIJZONDERE TUIN VAN NEDERLAND'?

Op de grens van Den Haag en Westland, verscholen in het hart van een eeuwenoud bos, ligt een historisch Rijksmonument met een rijke geschiedenis. Arts en dichter Jacob Westerbaen liet in 1654 een huis op landgoed Ockenburgh bouwen. Na eeuwen van bloei staat het complex vanaf 1996 leeg en raakt het ernstig verwaarloosd. De Stichting tot behoud van de Historische Buitenplaats Ockenburgh (SHBO), opgericht in 2015 en voortgekomen uit een bewonersinitiatief, is sinds 2018 trotse eigenaar van Buitenplaats Ockenburgh. Met hulp van buurtbewoners en meer dan 100 vrijwilligers zijn het huis en de tuin in de jaren daarna opgeknapt en verduurzaamd. Vele bezoekers hebben inmiddels deze prachtige plek ontdekt. Wat het zo bijzonder maakt, is dat mensen hier kunnen genieten van de omringende natuur, de mooie tuin en het erfgoed. Uniek is ook de locatie: midden in een Natura 2000 gebied, het Solleveld en Hyacintenbos. Het plaatje is hier compleet en onmisbaar voor inwoners van Den Haag en Westland. Niet voor niets ook een gewilde trouwlocatie!

Parel van de buitenplaats is de mooie grote moestuin, aangelegd en onderhouden door vrijwilligers. Er zijn 22 groentebedden, 9 kruidenbakken en 6 bloembedden. Er worden gewone groenten als andijvie, sla, bieten, worteltjes en uien gekweekt. Daarnaast zijn er ook 'vergeten' groenten te vinden, zoals pastinaak, brave hendrik, eeuwige moes, zeekool en kapucijnerbaard. Wij vinden het belangrijk de bezoekers een indruk te geven hoe een historische moestuin eruit kan zien en op welke wijze deze is te onderhouden. De eetbare bloemen, groenten en kruiden worden ook gebruikt voor gerechten in het restaurant Villa Ockenburgh. Wie wil kan een fruitboom adopteren. Een keer per jaar vindt een oogstfeest plaats voor alle sponsors met gerechten van vruchten en groenten uit de tuin. Westerbaen noemde zijn huis een 'Kleyn Paleis'. De moestuin maakt van Ockenburgh een 'Kleyn Paradijs'!

AUTHENTICITEIT

De huidige moestuin is in 2016 ontworpen door Arina Keijzer en in 2017 aangelegd, naar het laat-achttiende-eeuwse Franse tuinmodel. In het midden is een zogeheten berceau geplaatst. Deze berceau wordt vormgegeven door een laan van appelen- en perenbomen, die op het kruispunt van de twee 'laantjes' bij elkaar worden gebracht in een verhoging, gesteund door druivenstokken en een uitheemse kiwistruik. In de vier ruimtes die zo zijn gecreëerd, maken afzonderlijke bedden de dienst uit.

Er zijn aanwijzingen dat het voorplein van de buitenplaats ommuurd was en Westerbaen er inheems fruit tegen liet groeien. Hij was voorvechter van groenten- en fruitteelt in Loosduinen en Westland. In 2025 gaan onze vrijwilligers een druivenmuur naar historisch ontwerp bouwen van ruim 27 meter lang en 2.20 meter hoog. Tegen de muur komen nog meer fruitbomen. Hiermee willen wij de cultuurhistorische identiteit van de buitenplaats als cultureel erfgoed versterken.

DUURZAAMHEID

Alles in de moestuin is biologisch, dus geen insectenbestrijding en onkruidverdelgers. We maken onze eigen compost. De moestuin past in de groeiende belangstelling voor duurzame, kleinschalige en lokale teelt van groenten en fruit. Er is aandacht voor wisselteelt om ziekten te voorkomen en de combinatie van verschillende groenten in elkaars nabijheid leidt tot een betere oogst. Op de werkplaats ligt een duurzaam aangelegde daktuin, waar met drainagebuizen het overtollige water wordt opgevangen in regentonnen en naar de bloembedden wordt geleid. De daktuin is ingericht met paden en diverse inheemse planten, zodat de bijen en vlinders zich daar thuis voelen. De houtwallen rondom het terrein zijn voorzien van heesters en bloemen en bieden een goede schuilplaats voor vogels en zoogdieren. Onze tuin wordt omrand door hagen en bijzondere fruitbomen, zoals de abrikoos, de vijg en de morel. In rondleidingen en educatieve activiteiten komen al deze aspecten aan de orde.

SOCIALE COMPONENT

De moestuin wordt onderhouden door een groep van ruim 20 actieve vrijwilligers. Daarnaast levert een groep van zo'n 20 klussers ook vele hand- en spandiensten. Voor allen is dit een waardevolle bezigheid, waarin zij hun talenten, kennis, passie en ervaring in verschillende zaken kwijt kunnen. Zoals groenten en bloemen telen, specifiek snoeiwerk, plantenresten composteren, de wijze van gebruik van bewateringssystemen. Tevens worden verschillende groenten gekookt, bewerkt en geconserveerd in producten, zoals chutneys, zakjes zaad, stekjes en zelfs zeep. Deze zijn in het winkeltje te koop en de opbrengsten komen ten goede aan het budget van de moestuin. De tuin is dagelijks(!) te bezoeken en vrijwilligers geven regelmatig op aanvraag rondleidingen, zoals voor bewoners van verzorgingshuizen in de buurt. Wij organiseren aanschuiftafels, zelfs onder de berceau. Ockenburgh is startpunt van wandel- en fietsroutes en zelfs een kabouterp pad voor de kleintjes. We zijn niet voor niets 'een plaats van verbinding, inspiratie en ontmoeting'.

WAT ZOU JIJ DOEN MET HET PRIJZENGEELD VAN €10.000?

'Kleyn: nochtans groot genoeg, voor mij en mijn gezin,
Daer plaets is voor mijn vrind, en oock voor mijn vriendin'.

Zo omschreef Westerbaen zijn paleis en dat is 370 jaar later nog steeds zo. Wij kunnen het geld natuurlijk ontzettend goed gebruiken, zodat deze buitenplaats toekomstbestendig wordt gemaakt en voor eeuwig behouden blijft!!! Stichting SHBO bestaat in 2025 alweer 10 jaar. Het werk is echter nooit af en we hebben altijd genoeg plannen, ook voor wat betreft de (moes)tuin.

We zijn in gesprek met een landschapsarchitect om onze buitenplaats nog groener en duurzamer te maken. Zoals de nieuwe inrichting van het grasveld en de strook bos direct grenzend aan het Natura 2000 gebied. Er komen ook fruitbomen op het grasveld, om zo meer verbinding tussen het huis en de tuin te creëren. Graag willen wij een kas plaatsen tegen de druivenmuur, net zoals de Westlandse tuinders vroeger deden om de teelt te versnellen. Daarmee legden zij de basis voor de huidige kassenteelt. En we willen het oorspronkelijke poorthek van de buitenplaats weer in de oude luister herstellen. Er is nog een historische zuil aanwezig tegen het koetshuis. We gaan een tweede metselen en willen een historisch hekwerk plaatsen.